

Η παρουσία του χριστιανικού ναού

Όλες οι θρησκείες, από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα, είναι στενά συνυφασμένες με την έννοια και την παρουσία του ναού, ο οποίος διαδραματίζει έναν πολύ σπουδαίο ρόλο στη λειτουργία τους. Η καλλιέργεια και η σπουδαία τέχνη της ναοδομίας, η οποία καλλιεργήθηκε σε όλες τις εποχές, μαρτυρεί αυτή την αλήθεια. Είναι πασίγνωστο πως τα σπουδαιότερα κτιριακά μνημεία της ανθρωπότητας, από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα, είναι κατά κανόνα ναοί. Χαρακτηριστικά παραδείγματα ο Παρθενώνας των Αθηνών, η αγία Σοφία Κωνσταντινουπόλεως, ο άγιος Πέτρος της Ρώμης, ο τεράστιος ναός του Καρνάκ στην Αίγυπτο, ο ναός του Stonehedge της Σκωτίας, το τέμενος του Ομάρ στην Ιερουσαλήμ, οι κολοσσιαίοι ινδουιστικοί ναοί, οι πανύψηλες βουδιστικές παγόδες, της άπω Ανατολής, οι περίτεχνοι ναοί των προκολομβιανών κατοίκων της Αμερικής, κ.α..

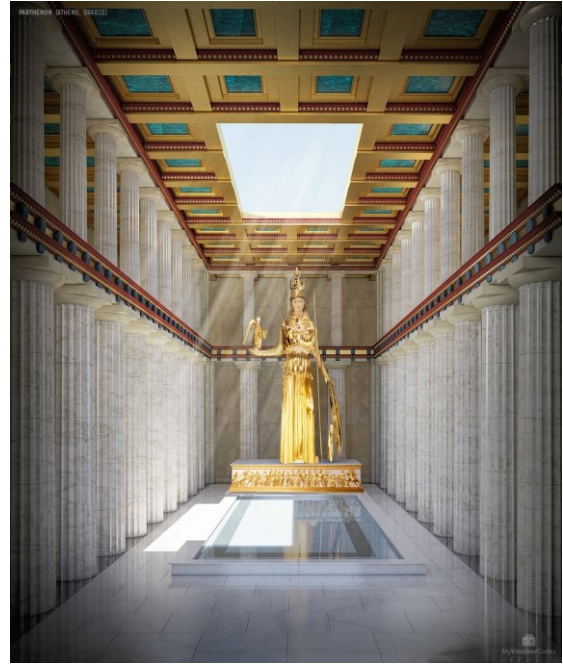
Όμως ο ναός δεν είχε και δεν έχει την ίδια σημασία και χρησιμότητα σε όλες τις θρησκείες. Η λέξη ναός προέρχεται από το αρχαιοελληνικό ρήμα **ναίω** που σημαίνει **κατοικώ**. Η ονομασία είναι εύστοχη, διότι όλες σχεδόν οι θρησκείες δέχονταν και δέχονται ότι οι ναοί είναι κατοικίες του θεού ή των θεών. Οι αρχαίοι Έλληνες πίστευαν πως ο ναός, στον οποίο στεγάζονταν το ξόανο ή το άγαλμα του θεού, ήταν η κατοικία του θεού. Το ίδιο πίστευαν και οι Εβραίοι, πως ο μοναδικός ναός της Ιερουσαλήμ και συγκεκριμένα το σκοτεινό διαμέρισμα που ονομάζονταν Άγια των Αγίων, ήταν η κατοικία του Γιαχβέ. Το ότι ο λαός δεν εισέρχονταν στους αρχαίους ναούς για προσευχή, αλλά παρέμεινε στους αύλειους χώρους και μόνο το ιερατείο εισέρχονταν για να διακονήσει το θεό, σημαίνει ότι ο ναός δεν είχε κτισθεί για το λαό, αλλά για το θεό.

Αντίθετα στο **Χριστιανισμό** και ιδιαίτερα στην Ορθοδοξία, ο ναός έχει εντελώς διαφορετική έννοια και χρησιμότητα. Ο Θεός, σύμφωνα με τη βιβλική διδασκαλία, είναι πνεύμα, άπειρος, **πανταχού παρών και τα πάντα πληρών**, απεριόριστος από τον τόπο και το χρόνο και γι' αυτό δεν έχει ανάγκη να κατοικεί σε χειροποίητους ναούς. Ο απόστολος Παύλος τόνισε εμφαντικά στους Αθηναίους, κάτω από τους λαμπρούς ναούς του ιερού βράχου της Ακροπόλεως, ότι *«Είναι ο Θεός που δημιούργησε τον κόσμο κι όλα όσα υπάρχουν σ' αυτόν. Ως Κύριος του ουρανού και της γης, δεν κατοικεί σε χειροποίητους ναούς»*, (Πραξ.17:24). Αρχαίοι χριστιανοί συγγραφείς όπως ο Αρνόβιος, ο Ωριγένης, και ο Μηνούκιος Φήλιξ απολογούνται ότι οι χριστιανοί δεν έχουν ναούς, θυσιαστήρια, κλπ. θέλοντας να τονίσουν ότι η χριστιανική λατρεία σε αντίθεση με την ειδωλολατρική, δεν εξαρτάται από ορισμένους τόπους και τύπους, αλλά είναι πνευματική.

Ο Χριστιανισμός έτσι διαχώρισε τη θέση του τόσο από τον ειδωλολατρικό εθνισμό, όσο και από τον ιουδαϊσμό και απέρριψε την έννοια του ναού, ως κατοικία του Θεού, καθώς και τα θυσιαστήρια, τις θυσίες και ότι άλλο υπήρχε στις θρησκείες εκείνες και ήταν αντίθετο με τη χριστιανική διδασκαλία. Βεβαίως όρισε συγκεκριμένους τόπους συνάντησης των πιστών, τους οποίους καταχρηστικά τους ονόμασε ναούς. Όμως σε καμιά περίπτωση δεν θεώρησε ότι αυτοί είναι κατοικία του Θεού, αλλά χώροι που συνάζεται και στεγάζεται η Εκκλησία, το σύνολο των πιστών, της οποίας το όνομα παράγεται από το ρήμα εκκαλέω,-ώ, δηλαδή συνάζω. Πολλοί πιστοί ονομάζουν το ναούς εκκλησίες, εννοώντας βέβαια τον χώρο που συνάζεται η Εκκλησία.

Ο ίδιος ο Χριστός διαβεβαίωσε πως όπου **δύο ή τρεις συνηγμένοι εις το εμόν όνομα, εκεί εμί εν μέσω αυτών** (Ματθ.18:20). Αυτό σημαίνει πως η παρουσία του Κυρίου στο ναό που συνάζεται η Εκκλησία είναι πραγματική, η ιερότητα του χώρου είναι δεδομένη και η σπουδαιότητά του μεγάλη. Ήλωστε, όπως θα δούμε στη συνέχεια, η μεγάλη σπουδαιότητα που απέκτησε ο ναός στην Εκκλησία είναι αποτυπωμένη στην δυσχιλιόχρονη λαμπρή αρχιτεκτονική χριστιανική ναοδομία.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- Ποια είναι η ετυμολογία της λέξης «ναός» και τι σημαίνει;

- Τι πίστευαν οι αρχαίοι Έλληνες για το ναό;

- Γιατί ο λαός δεν εισέρχονταν στους αρχαίους ναούς;

- Ποια η διαφορά αρχαίου και χριστιανικού ναού;

- Γιατί οι χριστιανοί στην αρχή δε χρησιμοποιούσαν ναούς;

- Οι έννοιες ναός και εκκλησία ταυτίζονται;
